

HEREND VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK 2025-2029. ÉVEKRE SZÓLÓ GAZDASÁGI PROGRAMJA

1. Bevezetés

A ciklus program/gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor az alábbi előírások szerint:

1) A Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban- tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Herend Város Önkormányzata 2020. áprilisában fogadta el a 2020-2025 közötti időszakra szóló gazdasági programot, és a jelen dokumentum annak aktualizálását és egyben továbbfejlesztését is tartalmazza.

A gazdasági program készítését az Orosz-Ukrán háború miatti gazdasági válság, mint akadályozó tényező befolyásolta.

A dokumentum készítésekor olyan történelmi pillanatot élünk meg, melynek társadalmi és gazdasági következményeit jelen pillanatban megbecsülni sem tudjuk. A napról napra változó humánpolitikai és gazdasági helyzet a hosszú távú fejlesztési elképzeléseket, hangsúlyokat jelentősen megváltoztatja és meghatározza.

Herend Város Önkormányzata a 2020-2025-ös időszakban az összes olyan pályázatra melyet Herend település fejlődése szempontjából fontosnak ítélt, és amelyben megfelelt a pályázati feltételeknek, támogatási kérelmet nyújtott be. Az elnyert pályázatok és a megvalósult/megvalósítás alatt lévő fejlesztések tekintetében kiemelkedő időszaknak tekinthető a mostani.

A 2025. utáni időszak elsődleges feladata a még szükséges infrastrukturális fejlesztések legeredményesebb megvalósítása az önkormányzat lehetőségeihez mérten. A válság okozta helyzet következtében újra kell gondolni majd az önkormányzat kiadásainak prioritásait.

Herend Város Önkormányzatának Képviselő-testülete - eleget téve a Magyarország helyi Önkormányzatáról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § - szerinti kötelezettségének - megbízatásának időtartamára a ciklusprogramban megfogalmazott célkitűzések figyelembe vételével kívánja az önkormányzáshoz való közösségi jogokat gyakorolni:

A gazdasági program tehát a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmazhat, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

A gazdasági program, fejlesztési terv az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen:

- a fejlesztési elképzeléseket,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- a településfejlesztési politika célkitűzéseit,
- az adópolitika célkitűzéseit,
- az egyes települési közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat,
- a településüzemeltetési politika célkitűzéseit,
- a szociálpolitika, családok támogatása, egészségügy kérdéseit,
- a kultúra, művészetek, sport, civil kapcsolatok, egyházak, kisebbségek kérdéseit,
- a közbiztonsággal kapcsolatos kérdéseket,
- az épített és természeti környezetvédelem körét.

2. Herend település gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

2.1. A kormány Új Gazdaságpolitikai Akcióterv lépései:

1. Jövedelmek vásárlóerejének növelése
2. Megfizethető lakhatás biztosítása
3. Demján Sándor program (hazai vállalkozások mérete növekedjen)
4. Hároméves bérmegállapodás
5. Munkáshitel program
6. Családi adókedvezmény növelése

2.2. Helyi tényezők

A 8-as számú főút és a kistérség településeit összekötő út vagy felújított utak, valamint a tervezett hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárút segítheti a versenyképességet, elérhetőséget. Egyúttal természetesen Veszprém igen gyors és biztonságos elérése elszívó erőt is jelenthet. A munkaerő képzettségben is kettős hatás van jelen. Egyrészt a képzett munkaerő közelsége a veszprémi egyetem és középiskolák, szakképzők révén, másrészt éppen Veszprém város munkahelyeinek elszívó ereje miatt a munkaerő könnyű eláramlása.

2.3. Az Európai Unió fejlesztési irányai

A 2021-2027-ig tartó EU finanszírozási ciklus keretében a források felhasználásának prioritásként a vállalkozásfejlesztést, az innovációt, a digitalizációt, a közlekedésfejlesztést, a zöld átállás támogatását jelölte meg, melynek részeként az alábbi operatív programok kerültek kijelölésre:

- Digitális Operatív Program (DIMOP);
- Humánfejlesztési Operatív Program (HOP);
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz);
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz);
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz);
- Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP);
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz);
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz).

2.4. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió és Veszprém Vármegye Területfejlesztési Konceptiója, valamint Herend Integrált Településfejlesztési Stratégiája összhangjának biztosítása

Nemzeti Fejlesztés 2030

Az Országgyűlés a Nemzeti Fejlesztés 2030 című dokumentumban határozta meg az Ország területfejlesztési jövőképét, elhatározásait, melyet 1/2014. (1.3.) Országgyűlési határozattal fogadtak el.

2016-ban Országgyűlési beszámoló készült a megvalósult elképzelésekről, pályázatok állásáról, pénzügyi elszámolásokról. 2023-ban az Országgyűlés új törvényt fogadott el a területfejlesztésről.

Nemzeti Fejlesztés alapelvei:

1. horizontális szempontok:

- befogadás – társadalmi felzárkózás,
- esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése,
- fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés,
- értékmegőrzés és intelligens növekedés;

2030-ig szóló átfogó fejlesztési célok:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés megerősíti a Konceptió specifikus és területi céljait

a) szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- versenyképes, innovatív gazdaság,
- gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozó-ipar fejlesztése,
- kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

b) területi specifikus célok:

- az ország makro-regionális szerepének erősítése,
- a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
- vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
- területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Az Országos területfejlesztési koncepcióval való összefüggések

Fejlesztéspolitikai feladatok:

- Innováció- és tudásbázisú gazdaság, kreativitás orientált környezet kialakítása.
- Gazdasági szempontokat is integráló városfejlesztés, átlátható együttműködésben a piaci szereplőkkel.
- Megbízható, kiszámítható fejlesztési beavatkozások, tervezett területkínálat.
- Beruházásokat ösztönző, az országos tervekhez illeszkedő gazdasági (ipar) területek kijelölése térségileg összehangolt módon.
- A jellegzetes táji környezethez alkalmazkodó, hagyományőrző és a tájképet megőrző gazdálkodás támogatása (legelő, nagyparcellás gazdálkodás).
- A kulturális örökség megőrzése. Az épített örökség mellett a településszerkezet és településképi is megőrzendő érték ezekben a térségekben.
- Az épített örökség és a tájhasználat megőrzését támogatja a térségre jellemző hagyományos mesterségek, haszonvétel, iparágak megőrzése és fenntartható fejlesztése.
- A helyi közösségek, helyi identitástudat fejlesztése, erősítése.
- A jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, desztináció menedzsment kialakítása.
- Az idegenforgalom igényei szerint alakuló, koncentrált területhasználat kialakulásának megelőzése vagy tudatos irányítása, a túlzott mértékű, a táj- és településképi romboló beépítés megakadályozása.
- Az időben és térben koncentrált vendégforgalom szétterítése, a szezon meghosszabbításával, sokoldalú turisztikai kínálat.
- Több lábon álló gazdasági szerkezet fejlesztése, az idegenforgalomtól való túlzott függés legalább szezonális csökkentése a turizmus igényeivel, érdekeivel összhangban.
- A „Silver economy” lehetőségeinek kihasználása.
- A kellemes környezetben alkotóhelyek és távmunka lehetőségek biztosításával a kvaterner és K+F szektorbeli munkahelyek teremtése.
- A fokozott környezeti terhelés megelőzése, illetve környezettechnológiai fejlesztésekkel annak kezelése, a vízellátás, a hulladékgazdálkodás, a szennyvízkezelés, a zajvédelem, a levegőminőség védelem fejlesztése fokozott prioritás ezekben a térségekben.
- A helyi lakosság számára is hosszútávon élhető, vonzó lakóhelyként kell megőrizni a frekvenciált településeket, amit célirányos ingatlanpolitikával, szabályozással, képzésekkel, a fiatalok munkahelyhez és lakáshoz jutásának támogatásával, családbarát települések kialakításával lehet segíteni.

Veszprém Vármegye Területfejlesztési Koncepció

A Veszprém vármegyei önkormányzat 2013-ban (62/2013. (XII.19.) MÖK határozattal) fogadta el a vármegyei fejlesztési koncepciót, ennek a dokumentumnak a módosítására 2021-ben került sor, elfogadó határozat szám: 34/2021. (IV.21.) MÖK határozat.

Veszprém vármegye fejlesztésének átfogó céljai 2030-ig:

1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés

Az átfogó célként megjelölt életminőség emeléséhez nélkülözhetetlen a gazdasági alapok megerősítése, a vármegye gazdaságának fejlesztése (a különböző térségi potenciálok és sajátosságok figyelembevételével), a gazdasági növekedés támogatása, versenyképes, innovatív, a kitörési pontokra épülő gazdaság- fejlesztés, a vármegye és települései fejlesztésének gazdasági alapjainak megteremtése, a foglalkoztatás és a jövedelmek bővítésével a lakosság megélhetésének javítása, közvetve a vármegye térségei és települései népességmegtartó és népességvonzó képességének erősítése.

2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése

Veszprém vármegye területfejlesztése csak akkor lehet eredményes és sikeres, ha az hozzájárul a vármegye településein élők életminősége javulásával, „jól létének” biztosításával. Az életminőség javításának cél- kitűzése ezért átfogja a koncepció egészét, az egészséges társadalom megteremtésétől a megélhetés feltételeinek javítását szolgáló gazdaságfejlesztésen, a szolgáltatások elérhetőségének javításán át a települési terek környezetminőségének javításáig.

3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Veszprém vármegye fejlesztésének fontos feltétele az összehangoltan, harmonikusan és fenntarthatóan működő, a meglévő térszerkezet rendszerét építő módon hasznosító és a környező makroregionális kapcsolatokban aktívan részt vevő gazdasági, társadalmi és területi térszerkezet megteremtése, amelyben együttműködő, értékeket teremtő és védő partnerként vehet részt a vármegye minden térsége és települése. Ennek megteremtése átfogó fejlesztéspolitikai célkitűzés.

Veszprém Vármegye módosított Területfejlesztési Programja

Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programja módosítására került, a Veszprém Vármegyei Önkormányzat a 34/2021. (IV.21.) MÖK határozattal fogadta el. Az eredeti dokumentum a Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programja 2014-ben került kidolgozásra. A fejlesztési dokumentumok Operatív programja részletezi az egyes fejlesztési prioritásokat és az intézkedési, támogatási formákat és az összefüggéseiket.

Herendet is érintő főbb fejlesztési prioritások, támogatott intézkedések:

1. Specializált gazdaságfejlesztés, a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

Célterületek:

a 8-as főút menti innovációs tengely mellett, Herend is

Intézkedések:

- Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében
- A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartó képességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása
- A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések
- A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében
- Veszprém vármegye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása

2. A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

Célterületek:

- A fenntartható városfejlesztés területei, -gazdaságfejlesztés
- Erdőgazdasági térségeket érintő fejlesztési zóna -erdőtelepítés
- Városok, környék ellátásának javítása,

fejlesztés intézkedések:

- települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése,
- Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése
- A helyi foglalkoztatási szint javítása vármegyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával,
- A vármegye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése,
- Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések.

3. A lakosság életminősége javítása, egész megyében

intézkedések:

- A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése,
- A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció,
- A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők vármegyei foglalkoztatásba integrálása,
- A vármegye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás, egész megyében.
- Az elérhetőség javítása,
- Térségi mobilitás biztosítása,
- A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése,
- Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése,
- Forgalombiztonság növelése.

4. A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése vármegye egész területén.

- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás,
- Zöldinfrastruktúra fejlesztés,
- Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására A vármegye környezetminőségének javítása,
- A klímaadaptációs képesség fokozása,
- Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései.

TOP PLUSZ területi operatív program prioritásai és azok főbb támogatási célterületei

1. Élhető vármegye

- a klíma-alkalmazkodás fejlesztése,
- a helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, a települési zöld és kék infrastruktúra, helyi közösségi és kulturális, sport és szabadidős terek és szolgáltatások, IKT és okos település-fejlesztések,
- szociális városrehabilitáció,
- belterületi utak fejlesztése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

2. Klímabarát vármegye

- önkormányzati épületek és gyógyfürdők energiahatékonysági korszerűsítése, valamint a megújuló energiafelhasználás növelése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

3. Gondoskodó vármegye

- vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések,
- szociális városrehabilitáció soft programjai,
- helyi közösség fejlesztése,
- gyermekjóléti alapellátás, bölcsődei és óvodai ellátás infrastrukturális fejlesztése,
- egészségügyi és szociális alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- köznevelés infrastruktúra fejlesztése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

A Vármegye Területfejlesztési Program prioritásából kiindulva, Veszprém Vármegyei Integrált Területi Programja (ITP) 4 célkitűzést határoz meg:

Az ITP 2021-27 útmutató és Veszprém vármegye belső kapcsolatrendszerének vizsgálata alapján az alábbi négy célterület került kijelölésre:

1. Fenntartható városfejlesztési célterület
2. Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe
3. Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások célterülete
4. Gazdaságilag eltérő fejlődési pályát leíró térségek célterülete

3. Herend Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott jövőkép és célok:

Jövőkép:

Herend város hírnevéhez méltó környezetet, lakhatási, megélhetési feltételeket, hasznos időtöltési lehetőségeket biztosít az itt élőknek, az ide költözőknek és idelátogatóknak egyaránt.

Stratégiai célkitűzés:

1. Herend város lakosságszámának megőrzése, majd növelése.

Annak érdekében, hogy a város tovább tudjon fejlődni, fontos lenne a lakosság számot növelni a mostani stagnáló folyamattal szemben. Az üres lakóterületek a város nyugati felén lassan elfogynak, ezért vagy a közigazgatási határ módosítása szükséges, vagy az új lakóházak építését a nyugati szélén lévő területekre kell fókuszálni. A településszerkezeti terven jelölve vannak új lakóterületek, amiknek a beépítését még nem kezdték meg. A szabad lakóterületi kapacitás fejlesztése elengedhetetlen a lakosságszám növeléséhez.

2. Herend város területén vonzó város kialakítása.

Herend város önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a város fejlesztésére. Számos projektet zártak sikeresen az elmúlt évtizedben és jelenleg is több fejlesztésen dolgoznak, pályázatot adnak be. Ahhoz, hogy a település vonzó cél legyen, a kevésbé látványos fejlesztések (közművesítés, infrastruktúra kiépítés) mellett fontosak a látványos beruházások is. Ilyen pl. a már befejezett 'Zöld Város' projekt, vagy a folytatásának tekinthető 'Élhető település' projekt. A település központja, fogadó kapuja még további fejlesztéseket igényel, melyek részben folyamatban vannak.

3. Munkahelyteremtés

Mivel a közeli vármegyeszékhely már könnyen és gyorsan elérhető a 8-as főútnak és a sűrű volánbusz menetrendnek köszönhetően, a pozitívum mellett veszély is jelent Veszprém vonzereje. A herendi lakosságot, munkaerőt úgy lehet sikeresebben helyben tartani, ha megfelelő mennyiségű és minőségi munkalehetőséget tud kínálni a város. Az elmúlt évtizedekben a főúttól délre, a Szentgál felé menő összekötő út keleti oldalán több gazdasági szereplő is megjelent, akik folyamatos munkát biztosítanak. Ennek a fejlesztésére tervezik a szentgáli út nyugati oldalán lévő, településszerkezeti terven is feltüntetett valamint bándi közigazgatási területen tervezendő ipari terület kialakítását. Ahhoz, hogy ide települjenek új gazdasági szereplők, szükséges az alpinfrastruktúra kiépítése, valamint az iparterület elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztése.

A tematikus és a stratégiai célok közötti összefüggések

Tematikus cél: A lakosság jobb minőségű kiszolgálása, új lakosok vonzása, letelepedésük elősegítése

lakóterületek előkészítése, új gazdasági területek, jó tömegközlekedés, alapellátás intézményeiben szabad kapacitás biztosítása

Tematikus cél: Az oktatás és kultúra és az egészségügy színvonalának erősítése.

középületek felújítása, szolgáltatások mennyiségének és minőségének növelése

Tematikus cél: A meglévő munkahelyek megőrzése, új munkahelyek elősegítése.

közlekedés, infrastruktúra fejlesztések Iparterület fejlesztési projekt előkészítése, belső közlekedés és infrastruktúra fejlesztési projektek.

Tematikus cél: **A turizmus fejlesztése, a helyi lakosság bevonása a turisztikai szolgáltatásokba.**

a városközpont fejlesztése (új „attrakciók”, a városi turizmus is jelenjen meg a Porcelánmanufaktúra mellett, fogadó terület előtere legyen, - fogadó tér, parkoló fásítás, üres telkek, tájház-programok, kerékpárutak, turista utak, külterületi célok.

Tematikus cél: **A lakosság és a vagyoni javak megvédése, a környezetvédelem erősítése.**
Herend belterületi csapadékvíz hálózat felújítása, vízgazdálkodás, helyben keletkező csapadékvíz hasznosítása, bővítése, záportározó építése, földkábel elhelyezés

A kedvezőtlen demográfiai tendenciák megállítása, a lakosság elvándorlásának megállítása, egyben a betelepülés elősegítése, a növekvő ütemű előrecedés megállítása.

A belterületi **csapadékvíz hálózat rekonstrukciója és bővítése**, záportározók létesítésével a lakosság vagyoni javainak az ár/és belvíztől való megóvása érdekében.

Herendet 80-90 ezer turista látogatja meg évente, de sajnos a látogatók számára Herend jelenleg csak egy kétórás programot jelent. Az Önkormányzat törekszik arra, hogy az idegenforgalomból származó bevételek növelése érdekében különböző attrakciókkal itt tartsa a vendégeket egy napra, vagy egy hétvégre. Emiatt **Herend törekszik a település turisztikai infrastruktúrájának és turisztikai létesítményeinek fejlesztésére**, továbbá csatlakozik a Balaton-felvidék és a Bakony térsége összehangolt turisztikai fejlesztéseihez, valamint kerékpáros turizmust segítő infrastruktúra fejlesztéseket hajt végre.

Általános jövőkép:

Herend élhető, megélhetést és perspektívát nyújtó város, ahol az életminőség és életszínvonal emelkedése a lakosság elégedettségét növeli:

- a munkanélküliségi ráta alacsony;
- a megélhetőségi költségek kedvező szintűek;
- a közszolgáltatások jó színvonalon állnak rendelkezésre;
- a lakosságot összetartás, erős identitástudat jellemzi, a közösségi élet pezsgő;
- a környezet biztonságos;
- a lakossági szolgáltatások kiépültek;
- a települési környezet szépülő, hangulatos;

4. A település demográfiai és infrastrukturális helyzete, ellátandó közfeladatok, működtetett intézmények

4.1. Népeség

Népeség kor szerinti megoszlása 2020.év. január 1-jén

Kor szerinti csoportosítás	Fő
0-14	506
15-X	2988
0-18	660
19-62	2113
63-X	721
Összesen:	3495

Korcsoport	Fő	Megoszlás %-a
Gyermekek és fiatalok	660	18,9
Munkaképes korú	2113	60,5
Idősek	721	20,6
Összesen:	3495	100

Népesség kor szerinti megoszlása 2025.év. január 1-jén

Kor szerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %-a
0-14	549	Gyermek és fiatalkorú	694	19,2
15-X	3055			
0-18	694	Munkaképes korú	2139	59,4
19-62	2139			
63-X	771	Időskorú	771	21,4
Összesen:	3604	Összesen:	3604	100

Az eltelt 5 év demográfiai adatainak elemzése alapján megállapítható, hogy Herend lakossága 109 fővel emelkedett, a gyermekkorú lakosság ugyan növekedést mutat, ugyanakkor az időskorú korcsoportba tartozó 63 év feletti lakónépesség 721 főről 771 főre (6,9 %) növekedett. Az előregedés jellemző a településre. Az öregedési index: 126,41%

4.2. Infrastruktúra helyzet

A település közúton és vasúton is elérhető. A település szempontjából meghatározó a 8. sz. főút, amelynek kétszer kétsávos gyorsforgalmi úttá való bővítése, felújítása 2015. augusztus végére megtörtént.

A Budapest-Déli pályaudvar és Szombathely között közlekedő vonatok közül a herendi vasútállomáson csak személyvonatok állnak meg, és többnyire ebben az esetben is a herendi utasok a célállomást csak átszállással érik el. Az Önkormányzatunk eddigi gyorsvonatok megállítására, illetve menetrend módosítására irányuló kezdeményezései nem vezettek eredményre.

Vonalas közművek kiépítettsége: A településen az ivóvíz-, szennyvízcsatorna-hálózat gázhálózat kiépített, az üzemeltetése biztosított.

Telefon, és internet ellátottság: Mind a vezetékes, mind a mobilhálózat (20-as, 30-as, 70-es), valamint a település nagy részén a széles sávú internet elérhetőség biztosított.

Szilárd hulladék kezelése: A hulladékszállításról a Mohu MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. gondoskodik. Az önkormányzat tagja az Észak-balatoni Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulásnak. A herendi kommunális hulladék a Királyszentistváni Hulladéklerakó telepen kerül elhelyezésre.

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelés: A közigazgatási területen az 1311 lakóingatlanból 12 lakóingatlan nincs rákötve a közműves szennyvízcsatorna hálózatra. A 12 lakóingatlan tulajdonosa köteles igénybe venni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatást. A közszolgáltató kiválasztása pályázat útján megtörtént (a szerződése 2027.12.31. napjáig tart, a szolgáltatást Herend közigazgatási területén Parrag György veszprémi egyéni vállalkozó biztosítja. Az összegyűjtött szennyvíz elhelyezésére a veszprémi szennyvíztisztító telepen és a pápai szennyvíztisztító telepen kerülhet sor.

4.3. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

A) A helyi közügyek és a helyben biztosítandó közfeladatok körében ellátandó feladatok:

- Utak, hidak üzemeltetése, fenntartása
- Lakó- és nem lakó ingatlan hasznosítás
- Köztemető fenntartás
- Közvilágítás
- Ár- és belvíz védelem
- Házi- és fogorvosi alapellátás
- Védőnői ellátás
- Család és gyermekjóléti szolgáltatások
- Pénzügyi és természetbeni szociális ellátások
- Közfoglalkoztatás
- Városüzemeltetés
- Zöldterületek kezelése, fenntartása
- Gyermekétkeztetési feladatok
- Alapfokú szociális ellátás
- Közművelődési, könyvtári feladatok
- Óvodai nevelés
- Gyermek napközbeni ellátása
- Polgármesteri hivatal működtetése
- Helyi önszerveződő közösségek, sport szervezetek támogatása
- Német nemzetiségi kultúra ápolásának elősegítése
- Testvérvárosi kapcsolatok ápolása
- Helytörténeti emlékek gyűjtése, ápolása

B) Az önkormányzati intézmény- és feladatstruktúra:

- a) Herendi Hétszínvilág Óvoda és Bölcsőde – önálló intézmény. Feladata: óvodai nevelés, gyermekek napközbeni ellátása, nemzetiségi nevelés, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése és bölcsődei ellátás
- b) Pesovár Ernő Művelődési Ház – önálló intézmény. Feladata: közművelődési feladatok ellátása.
- c) Herendi Városüzemeltetési Közszolgáltató Intézmény – önálló intézmény. Feladata: temető fenntartás, önkormányzati vagyon működtetése, gyermekétkeztetés biztosítása köznevelési intézményben.
- d) Herendi Polgármesteri Hivatal – önálló intézmény. Feladata: közigazgatás, képviselő-testület működésének támogatása.
- e) Felnőtt és Gyermek házi- és fogorvosi praxisokat, továbbá a fogorvosi házi- és fogorvosi praxist az önkormányzat privatizálta, de a működési feltételeik biztosításában továbbra is részt vállal.
- f) Idősek nappali ellátása, házigondozás, szociális étkeztetés - a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Egyesített Szociális Intézmény által telephelyként helyben biztosítva.
- g) Herend Környéki Önkormányzatok Család és Gyermekjóléti Szolgálat - önálló intézmény – fenntartója: Herend Környéki Önkormányzatok Család és Gyermekjóléti Szolgálatot Fenntartó Társulás.

5. Herend település gazdasági helyzete és a várható változások

5.1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat teljes vagyona a 2024. évi zárómérleg alapján nettó 2.660.434.229.-Ft.

A tárgyi eszközök nettó értéke az elmúlt évek során növekedett. Az elmúlt időszakban elsősorban Európai Unió és haza pályázatokból valósultak meg a fejlesztések. Az önkormányzat pénzügyi helyzete 2024. év végén stabil volt likviditási problémák nem jelentkeztek. Az elfogadott költségvetés és a módosítások megteremtették a kiegyensúlyozott gazdálkodás lehetőségét.

A tervezett fejlesztéseket 2024. év végén realizálódott fejlesztési célú maradványból és pályázati forrásból lehet megvalósítani.

Az Önkormányzat nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő vagyonnal nem rendelkezik.

Az önkormányzat vagyonáról, a vagyonnal való gazdálkodás egyes szabályairól szóló 17/2011.(XII.19.) számú önkormányzati rendelet rendelkezik.

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: temető, utak, közterületek, árok, patakmeder, stb.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: intézményi épületek.

Az üzleti vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: beépítetlen területek (építési telkek), szolgálati lakások, külterületi mezőgazdasági ingatlanok (gyep, legelő, szántó).

5.2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt cikluson belül gazdasági egyensúly jellemzi. Ahhoz, hogy a gazdasági stabilitás továbbra is megvalósuljon, folyamatosan bevétel növelő és kiadáscsökkentő intézkedéseket szükséges meghatározni. Az Önkormányzat a pénzügyi egyensúlyi helyzet megteremtéséhez, illetve fenntartásához szükséges célokat, irányokat és feladatokat úgy határozza meg, hogy az elmúlt évek ismert adatai alapján a tendenciákat újra számba veszi, a jelen helyzetet röviden elemzi és értékeli.

Ehhez segítségül szolgál az ún. CLF módszer alkalmazása az Önkormányzat pénzügyi kockázatainak vizsgálata során.

Az előző ciklusban vizsgált időszakok működési költségvetési egyenlege tartós pozíciót mutatott a maradvány összegek felhasználásával.

Működési költségvetési egyenleg

millió Ft-ban

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Működési bevételek	466,3	583,3	742,2	927,5	1022,0
Működési kiadások	596,6	702,1	712,9	827,5	1001,4
Működési jövedelem	-130,3	-118,8	29,3	100,0	20,5

Felhalmozási költségvetési egyenleg

millió Ft-ban

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Felhalmozási bevételek	275,0	351,1	86,0	913,7	35,6
Felhalmozási kiadások	325,8	351,5	232,0	52,6	801,5
Felhalmozási jövedelem	-50,8	-0,4	-146,1	861,1	-765,9

Pénzügyi helyzet alakulása

millió Ft-ban

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Működési jövedelem	-130,3	-118,8	29,3	100,0	20,5
Felhalmozási jövedelem	-50,8	-0,4	-146,1	861,1	-765,9
Maradvány	576,2	395,1	275,9	159,1	1 120,3
Egyenleg	395,1	275,9	159,1	1120,3	374,9

5.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az Önkormányzat költségvetési rendelet szerinti főösszegei az alábbiak szerint alakultak:

2020. évben: 1.329.340.971.- Ft

2021. évben: 1.329.705.387.- Ft

2022. évben: 1.104.645.147.- Ft

2023. évben: 2.013.093.504.- Ft

2024. évben: 1.376.308.374.- Ft

A 2025. évi költségvetési főösszeg 1.382.623.302 Ft, melynek megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza.

Sor szám		Bevételek	2025. évi előirányzat	Megoszlás a költségvetési főösszeg %-ban 2025.
		A	B	C
1.		Önkormányzatok működési támogatásai	534 697 000	38,67%
2.		Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	12 000 000	0,87%
3.	I.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	546 697 000	39,54%
2.		Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	127 899 405	9,25%

4.	II.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	127 899 405	9,25%
5.		Vagyoni típusú adók (kommunális adó)	5 000 000	0,36%
6.		Értékesítési és forgalmi adók (iparűzési adó)	200 000 000	14,47%
7.		Gépjárműadók	-	-
8.		Egyéb áruhasználati és szolgálati adók (talajterhelési díj)	-	-
9.		Egyéb közhatalmi bevételek	1 250 000	0,09%
10.	III.	Közhatalmi bevételek	206 250 000	14,92%
11.		Szolgáltatások ellenértékei	9 105 000	0,66%
12.		Közvetített szolgáltatások ellenértéke	12 020 000	0,87%
13.		Tulajdonosi bevételek	550 000	0,04%
14.		Ellátási díjak	42 500 000	3,07%
15.		Kiszámlázott általános forgalmi adó	26 694 000	1,93%
16.		Általános forgalmi adó visszatérítés	-	-
17.		Kamatbevételek	-	-
18.		Biztosító által fizetett kártérítés	-	-
19.		Egyéb működési bevételek	1 023 000	0,07%
20.	IV.	Működési bevételek	91 892 000	6,65%
21.	V.	Felhalmozási bevételek	27 717 000	2,00%
22.	VI.	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0,00%
23.	VII.	Felhalmozási célú pénzeszközök	0	0,00%
24.		Költségvetési bevételek összesen	1 000 455 405	72,36%
25.				
26.	VIII.	Hitel-, kölcsön felvétel pénzügyi vállalkozástól	-	-
27.	IX.	Költségvetési maradvány	382 167 897	27,64%
28.		Ebből felhalmozási célú	321 430 575	23,25%
29.		működési célú	60 737 322	4,39%
30.	X.	Államháztartáson belüli megelőlegezés	0	-
31.		Finanszírozási bevételek összesen	382 167 897	27,64%
32.		BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1 382 623 302	100,00%

Sor szám		Kiadások	2025. évi előirányzat	Megoszlás a költségvetési főösszeg %-ban 2025.
		A	B	C
33.	I.	Személyi juttatások	513 724 000	37,16%
34.	II.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	67 721 000	4,90%
35.	III.	Dologi kiadások	360 977 000	26,11%
36.	IV.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	2 000 000	0,14%
37.	V.	Elvonás, befizetés	55 238 000	4,00%
38.	VI.	Tartalék	181 219 166	13,11%
39.		<i>Ebből felhalmozási célú</i>	47 760 335	3,45%
40.		<i>működési célú</i>	113 458 831	8,21%
40.		<i>általános</i>	20 000 000	1,45%
41.	VII.	Egyéb működési célú kiadások	15 656 000	1,13%
42.	VIII.	Beruházások	11 303 340	0,82%
43.	IX.	Felújítások	157 290 052	11,38%
44.	X.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	0,00%
45.		Költségvetési kiadások	1 365 128 558	98,73%
46.	XI.	Hitel kölcsön törlesztése pénzügyi vállalkozásnak	0	0,00%
47.	XII.	Államháztartáson belüli megelőlegezés	17 494 744	1,27%
48.		Finanszírozási kiadások	17 494 744	1,27%
49.		KIADÁSOK ÖSSZESEN	1 382 623 302	100,00%

A költségvetési saját bevételek és a költségvetési támogatások arányában lényeges eltérés nem jelentkezett az évek során, bár valamennyi vizsgált évben a saját bevétel aránya kis mértékben elmarad a költségvetési támogatás arányától.

A következő években arra kell törekedni, hogy a működési jellegű kiadások finanszírozási forrása a saját bevételi körben teremthető meg, azért, hogy egy újabb eladósodási tendencia ne indulhasson el és hogy a fejlesztési forrásokat ténylegesen fejlesztésekre, beruházásokra lehessen fordítani.

A felhalmozási pénzforgalmi mérleg önmagában szintén negatív jellegű, azonban az előző évi költségvetési maradvány a tervezett felhalmozási kiadások forrását biztosítani tudja. A maradvány felhasználását követően a fejlesztési kiadások forrását felhalmozási célú bevételekből (pályázat, telekértékesítés) kell megteremteni.

A fejlesztési kiadások külső forrásának biztosításakor figyelembe kell venni, hogy Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény az önkormányzatok eladósodásának megakadályozására szigorú szabályozást tartalmaz.

Az önkormányzat érvényesen kizárólag a Kormány előzetes hozzájárulásával vállalhat a Polgári Törvénykönyv szerinti kezességet és garanciát, valamint köthet adósságot kezeltető ügyletet.

5.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

- Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:
- Az Önkormányzat saját működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni.
- Olyan helyi adórendszert kell működtetni, amely megfelel a helyi adópolitikát figyelembe veszi a helyi gazdálkodó szervezetek és a lakosság teherbíró képességét is.
- A Képviselő-testület figyelemmel kíséri a költségvetési támogatási rendszert, és igyekszik kihasználni a támogatási rendszerben rejlő előnyöket (pl. társulások).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.
- Herend Város Önkormányzata a „B” lakóövezetbe tartozó összes közműves és közmű nélküli telek eladásra került. Ezen a területen még 14 db telek van kialakítva, amelyek megközelítésére egy út kialakítása szükséges. Az út kialakítása után meghirdethetők értékesítésre a telkek.
- A Diófa utca mögötti szeméttelep, bevizsgálása és annak megszüntetése folyamatban van. Amint ez lezárul lehetőség lesz lakóövezetté alakítani, majd itt is kerülhetnek telkek kialakításra, majd eladásra.
- Az óvodások étkeztetésével tudnánk még bevételi forrást elérni, ill. megtakarítani, amennyiben az Iskola konyhájának felújítását meg tudjuk valósítani.
- Herend Zöldhulladék lerakó kialakítása (aprító, pelletáló gép, brikett prés) ez bevételi forrás is lehetne
- Az önkormányzat a közalapítványokat bevonta a feladatellátásba és forrásteremtésbe (SZJA 1 %-nak összegyűjtése). A Közalapítványok bevételei folyamatosan csökkennek, ugyanakkor a működési költségek folyamatosan emelkednek.
- A kinnlevőségek behajtásához szükséges intézkedések megtétele. A helyi adóhátralékok a végrehajtási intézkedések hatására csökkentek.
- Az Önkormányzat vizsgálta és továbbra is vizsgálja a bevételnövelés érdekében újabb helyi adónemek (építményadó, telekadó és települési adó) bevezetésének lehetőségét, illetve a kommunális adó környező településekhez hasonló mértékű átalakítását, valamint idegenforgalmi adó bevezetésének lehetőségét.
- Javaslatot dolgoztat ki a hivatallal az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a bérbeadás lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- A helyi településrendezési eszközök módosítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a helyi gazdaság fejlesztési igényeire.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

5.5. Az Önkormányzat által megnyert pályázatok, megvalósult és folyamatban lévő beruházások, fejlesztések:

2020-2024. év között megvalósított projektek, beruházások:

Megnevezés	elnyert támogatás	megvalósítás ideje	rövid tartalom
MFP-Eszközök beszerzése a herendi Egészség házba 3078129455	2.977.923,- Ft	2020. év	orvosi és informatikai eszközök beszerzése
Herendi Porcelán Sportkör kezelésében lévő sporttelepen műfüves óvodai sportpálya kialakítása	16.221.698,- Ft	2020. év	műfüves ovifocipálya kialakítása
MFP-A herendi Pesovár Ernő Művelődési Ház villamos hálózatának felújítása 3084122132	16.970.000,- Ft	2021. év	épületvillamossági felújítás, külön villanyóra felszerelés
MFP- Herend, Hóvirág utcai telkek feltöltése 3113103439	14.999.999,- Ft	2022. év	9 db építési telek és a köztük lévő út feltöltése
Belterületi utak, járdák, hidak felújítása- Dózsa György utca út-és vízépítési felújítása BMÖFT/6-9/2021	19.287.028,- Ft	2021. év	Dózsa György utca útfelújítása és vízépítési munkák
MFP- Herend, Fazor utca belterületi út felújítása és vízelvezető rendszer felújítása 3280542976	30.419.498,- Ft	2021. év	Fazor utca felújítása és vízépítési munkák
MFP- Játsszótér kialakítása Herend, Fazor utcában 328663828	4.972.304,- Ft	2022. év	Fazor utcában játszótér kialakítása
MFP- Pesovár Ernő Művelődési Ház korszerűsítése 3284984190	24.696.225,- Ft	2023. év	fűtése korszerűsítés, napelem kihelyezése, vizes blokk felújítása
Herendi Petőfi utca végén található illegális lerakó felszámolása 2021/TMOP2/0169	5.495.100,- Ft	2021. év	Illegális lerakó felszámolása a Petőfi utca végén
Tanyagondnoki busz beszerzése 3344947518	14.987.768,- Ft	2022. év	Ford 8 személyes busz beszerzése
Herendi temetőben új urnafal építése 3345318058	5.994.700,- Ft	2022. év	24 férőhelyes urnafal építése
Gépbeszerzés a herendi településüzemeltetési feladatok ellátásához	8.237.192,- Ft	2023. év	trágyakanál, ágaprító, seprő adapter beszerzése
Horgászturizmus fejlesztése Herenden TOP-1.2.1-16-VE1-2021-00036	249.791.100,- Ft	2023. év	Víz-és szennyvíz kiépítés, útépítés, közösségi ház építése, játszótér telepítése
VP6-7.2.1.1-21 Külterületi útfejlesztés Herenden	59.971.876,- Ft	2024. év	8-as útról leágazó bányatelepre bevezető út felújítása

Herend Város klub épületének energetikai korszerűsítése TOP_Plusz-2.1.1.-21-VE1-2022-00015	14.340.000,- Ft	2024. év	Kossuth u. 105. épületének energetikai korszerűsítése (külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje)
---	-----------------	----------	---

2024-év előtt benyújtott megvalósítás alatt álló projektek, beruházások

Megnevezés	elnyert támogatás	megvalósítás ideje	rövid tartalom
Élhető településfejlesztés Herenden TOP_Plusz-1.2.1-21-VE1-2022-0020	499.999.99,- Ft	2026. év	vizes játszótér, parkfejlesztés, járda és okoszebra kiépítése, kerékpáros pumpapálya építése, csapadékvízvezető rendszer kiépítése
Nyugdíjas klub felújítása Herenden TOP_Plusz-3.2.2-21-VE1-2022-00014	166.886.069,- Ft	2026. év	Nyugdíjas klub épületének részleges bontása és újjáépítése, gépjármű beszerzés
Herend Bányatelep „B” épületének felújítása TOP_Plusz-1.2.2-21-VE1-2022-00001	170.909.494,- Ft	2026. év	Bányatelep B épület társasház külső hőszigetelése, nyílászáró csere, villanyhálózat korszerűsítés, akadálymentesítés
Helénke programsorozat TOP_Plusz-3.1.2.-21-VE1-2022-00001	60.938.319,- Ft	2027. év	Bányatelepi lakók részére közösségformáló és fejlesztő programok szervezése

6. Herend Város Önkormányzat 2024. évben megválasztott Képviselő-testületének ciklusprogramja a településen élő lakosság igényeinek, elvárásainak tükrében

6.1. Az önkormányzat működése:

- Az önkormányzatnak - az önként vállalt feladatok terhére is - maradéktalanul gondoskodnia kell kötelező feladatai ellátásáról. Újabb önkéntes feladatvállalást a képviselő-testület csak többletbevételi forrás biztosításával tehet, nem veszélyeztetve ezzel a kötelező feladatok ellátásának biztonságát és az ellátás színvonalát.
- Az önkormányzati feladatok ellátásánál a lakosság szükségleteit a lehetőségekhez képest figyelembe kell venni. Az önkormányzati szolgáltatások ellátásának színvonalát meg kívánjuk tartani.
- A képviselő-testület folyamatosan figyeli és évente a költségvetési beszámoló elfogadásával egyidejűleg értékeli, hogy a lakosság az önkormányzati szolgáltatásokkal elégedett-e.
- A képviselő-testületnek rendszeressé, jól működővé kell tenni a közösségi kapcsolatait, elsősorban Fórumok működtetésével, továbbá a gazdasági, valamint civil szervezetekkel való rendszeres kapcsolattartással, párbeszéddel.
- Az önkormányzat meg kívánja őrizni a Veszprémi Kistérségben betöltött körzetközponti szerepét. A közfeladatok és közszolgáltatások színvonalasabb, és gazdaságosabb ellátása érdekében az önkormányzat a közös érdekek mentén együttműködik a Herend környéki

települések települési és nemzetiségi önkormányzataival. Az együttműködésnek különösen a területfejlesztés, intézményfenntartás, a kultúra, valamint a város határain túlnyúló, az önkormányzat által ellátott feladatok körében kell hangsúlyos szerepet kapni.

- Az önkormányzat képviselő-testülete döntéseinél kiemelt szempontként kezeli, hogy a döntés szolgálja-e a helyi gazdaság élénkítését. Helyi gazdaságfejlesztést közvetlenül célzó beruházást a képviselő-testület nem indít, de a településen induló kezdeményezéseket támogatja.
- Az önkormányzat továbbra is ápolja fennálló testvérvárosi-, testvértelepülési kapcsolatát a német Marktleuthen-nel, a Székelyföldi Madéfalvával, a lengyelországi Grybów és a Kínai Népköztársaságban elhelyezkedő Xincheng. Az együttműködést oly módon kell alakítani, hogy azok kölcsönös előnyöket, eredményeket jelentsenek az önkormányzatoknak, segítsék az önkormányzatok működését, színesítsék a települések életét - az eddigi kulturális kapcsolatokon túlmenően - a gazdaság területén is.
- Nagyobb gondot kell fordítani a település megjelenítésére (vármegyei sajtó, külső kapcsolatok, kiadványok, vármegyei-regionális rendezvények). A lakosság tájékoztatása körében a Herendi Objektív című időszakos lapnak a jelenleginél komolyabb szerepet kell szánni.

6.2. Az önkormányzat gazdálkodása:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 111.§ (4) bekezdése rögzíti, hogy: „A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.”

A Képviselő-testület az Önkormányzati gazdálkodás biztonsága érdekében 116/2017 (IX.8.) önkormányzati határozatával döntött az önkormányzat működési és felhalmozási egyensúlyának hosszú távú fenntartásához szükséges elkülönített tartalék nagyságának az egyensúlyi tartalék képzésének és felhasználásának szabályairól.

Az önkormányzati gazdálkodással kapcsolatos követelmények:

- Az önkormányzat törekszik a működési bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtésére.
- A tervezett beruházások indítása előtt minden esetben vizsgálni kell a várható működtetési költségeket is abból a célból, hogy azok hosszú távon milyen terhet jelentenek az önkormányzatnak, és működési költségek biztosíthatók-e.
- Új beruházást elsősorban kötelezően ellátandó önkormányzati feladathoz kapcsolódóan lehet megvalósítani, különösen akkor, ha az magas támogatás-intenzitású pályázattal támogatott, és a működtetés forrása hosszútávon is biztosítható.
- El kell készíteni az önkormányzat vagyongazdálkodási koncepcióját és ezzel párhuzamosan biztosítani kell az önkormányzati vagyon értékének megőrzését. Ennek érdekében kiemelt gondot kell fordítani az elsősorban kötelező önkormányzati feladatellátást szolgáló ingó- és ingatlanvagyon karbantartására, felújítására, szükség szerinti pótlására.
- Vizsgálni kell az intézmények kihasználtságát. A lakosság korösszetételének és életmódjának változása miatt fel kell készülni az igényekhez igazodó feladatváltásra. A feladatváltással összhangba kell hozni a beruházásokat, felújításokat és karbantartási munkákat.
- Erősíteni szükséges a gazdálkodás törvényessége és a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználása érdekében az ellenőrzést. (Adóellenőrzés, belső ellenőrzés)

6.3. Városrendezés, városfejlesztés:

- A város gazdaságilag biztonságos működtetése és a kötelező önkormányzati feladatok elsőbbséget élveznek. Városrendezési és városfejlesztési célok csak a város gazdaságilag biztonságos működtetése mellett tűzhetők ki és finanszírozhatók.
- Kiemelten kell kezelni minden olyan városrendezési, városfejlesztési feladatot, ami elősegíti a település városiasodását, az egységes, és nívós városkép kialakítását, valamint a kertvárosias övezetek lakossága életfeltételeinek javítását.
- A városfejlesztési elképzeléseknek a kistérségi-, vármegyei-, regionális- és országos területfejlesztési tervvel (koncepcióval) összhangban kell állni.

6.4. Városrendezést, városfejlesztést, városüzemeltetést szolgáló feladatok és fejlesztések:

- Herend belterületi csapadékvíz hálózat rekonstrukciója, bővítése, és újabb záportározó létesítése.
- Herend turisztikai infrastruktúrájának és turisztikai létesítményeinek fejlesztése. (Porcelán játszótér, kiadványok)
- Közösségi tér (Grund) kialakítása.
- A „B” lakóövezetbe tartozó építési telkek közművesítése és értékesítése
- Ipari területek kialakításának elősegítése.
- Herend Zöldhulladék lerakó kialakítása - (aprító, pelletáló gép, brikett prés beszerzése), melyből későbbiekben bevételi forrás is lehetne.
- Körforgalom az új lakóövezetek környékén és buszmegálló kialakítása.
- Herend szennyvíztisztító telep fejlesztése.
- Herend-Bánd-Szentgál ivóvízbázis fejlesztése (a jelenlegi rendkívül sérülékeny Bánd-herendi és a szentgáli vízbázis helyett egy Szentgál – Bánd közötti új vízbázis és a Bánd vízmű kút mellett egy aktív tartalék kút létesülne és a három település víziközmű rendszere összekötésre kerülne).
- Petőfi és Diófa utca víz és szennyvíz rendszerének cseréje.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő belterületi utak kátyúzása és felújítása.
- Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok/intézmények korszerűsítése.
- Kereskedelmi célú üzletek létesítésének támogatása, vállalkozások támogatása.
- Digitális infrastruktúra fejlesztése, kamerák felszerelése (okosváros)
- A városon belüli forgalom biztonságának növelése, forgalomcsillapítás a lakóövezetekben.
- A település központban esztétikus, és időtálló idegenforgalmi tájékoztatótáblák, és településtérkép elhelyezése.
- A Kossuth utcai ingatlanokat átszelő elavult szennyvízcsatorna kiváltása.
- Vízbázisaink megfelelő védelme.
- A közvilágítás felülvizsgálata, korszerű energiatakarékos LED világítás kiépítése.
- A temető felújítása és egyéb temetkezési mód lehetőségének kialakítása.
- Kezdeményezni a MÁV Zrt.-nél a vasútállomás és környéke felújítását.

6.5. Az Önkormányzat tulajdonában álló intézményi épületek, illetve intézményeknél tervezett fejlesztések:

- Herendi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola épületének felújítása, tanterem számának bővítése, fűtési rendszerének korszerűsítése, nyílászáró cserék, Rozmaring étterem felújítása – bővítése.
- Herendi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola sportpályájának és udvarának felújítása.

- Hétszínvilág Óvoda és Bölcsőde bölcsődei tornacsarnok építése.
- Egészségházba gyógyászati, gyógyítást segítő eszközök, valamint technikai eszközök beszerzése.
- A Herendi Városüzemeltetési Közzolgáltató Intézmény gépparkjának bővítése.

6.6. Közoktatás, közművelődés, sport:

- Az anyagi erőforrások függvényében törekedni kell a Pesovár Ernő Művelődési Ház közművelődési szolgáltató szerepkörének fejlesztésére, a hozzá tartozó Tószínpad és környéke kihasználtságának növelésére.
- Anyagi erőforrásai függvényében az önkormányzat támogatja, összefogja a helyi sport és szabadidős tevékenységet, valamint a kulturális csoportokat.
- Sportkoncepció: aktívabb, sportosabb Herend /2026 Sport Régió Pályázat.
- Sportegyesületek támogatása, új Sportegyesületek létrehozásának támogatása.
- Az önkormányzat szükségesnek tartja a honismereti mozgalom szervezeti kereteinek kiépítését és koordinálását, a Herendi Krónika írásának folytatását.
- Herend Objektív kiadása évente kétszer.

6.7. Szociális ellátó rendszer:

- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a szociális szükségleteket és ezekhez igazítani a differenciált ellátási formákat.
- A városban tapasztalható előregedési folyamatra tekintettel kiemelten kell kezelni az időskorú lakosság szociális problémáit.
- A képviselő-testület a szociális alapszolgáltatások közül a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátást a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Egyesített Szociális Intézmény útján biztosítja.
- A képviselő-testület a Bánd, Hárskút, Márkó, Csehbánya, Kislőd, Magyarpolány, Úrkút és Szentgál települések önkormányzataival közösen létrehozott intézményfenntartó társulás útján gondoskodik a Család- és Gyermejkölési Szolgálat fenntartásáról, és működtetéséről.

6.8. Egészségügyi ellátás:

- Az Egészségház rekonstrukciója (átépítés, felújítása) pályázati pénzeszköz bevonásával.
- A privatizált háziorvosi praxisok működési feltételeinek javítása.

6.9. Környezetvédelem:

A környezeti állapot és tisztaság megőrzése érdekében össze kell fogni a helyi lakossággal, civil-, és gazdasági szervezetekkel, valamint a Polgárőrséggel, és a Rendőri szervekkel. Városi bútorok bővítése (kukák, kutya zacskó tárolók) beszerzése.

7. A ciklus program megvalósításának módja, számonkérés

Az önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusprogram elfogadásával kötelezettséget vállal Herend város közössége előtt arra, hogy rendeleti szintű, vagy határozatba foglalt döntéseinél a ciklusprogramban megfogalmazott célkitűzéseket figyelembe veszi, és a település anyagi teherbíró képességéhez mérten igyekszik azokat megvalósítani.

Az önkormányzat anyagi erőforrásainak ismeretében a képviselő-testület minden évben meghatározza azokat a feladatokat - hozzárendelve a forrásokat is -, amelyek az adott évben megvalósításra kerülnek, s ezt a költségvetési rendeletében rögzíti.

A képviselő-testület minden évben, a költségvetési beszámoló elfogadásakor áttekinti, hogy a ciklusprogramban vállalt kötelezettségeinek mennyiben sikerült eleget tenni.

A képviselők a lakossági fórumokon, közmeghallgatáson - a képviselő-testület által megszabott feladatkörükben - számot adnak a ciklusprogram végrehajtásáról, az adott időszakban megvalósított feladatokról.

A ciklusprogram az időközben felmerülő feladatoknak megfelelően változhat, módosulhat és kiegészülhet, amely az évente történő áttekintés és értékelés során rögzítésre kerül.

Herend, 2025. április 8.

Ujhelyi Gábor Alex
polgármester